

Professor Šalva Gulordava 100

26 aastat Eesti NSV tervishoiu-ministeeriumi peakirurgi ametis olnud Šalva Gulordava sünnist täitub tänavu 100 aastat. Šalva Gulordava sündis 16. septembril 1920 agroofoni peres Gruusia läänesaosas Zugdidi linnas. Keskkooli lõpetamise järel astus ta samal aastal Thbilisi Riiklikku Ülikooli, mille lõpetas arstina 1942. aastal. Ta mobiliseeriti ja suunati Eesti Laskurkorpuse 249. diviisi operatsiooni-sidumissalka arstiks. Esimesed tuleristsed sai ta haavatute abistamisel Velikije Luki veristes lahingutes talvel 1942–1943. Aastal 1943 võeti ta Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei liikmeks. Pärast sõda teenis ta edasi Eesti Laskurkorpuses kuni 1948. aastani. Siis saadeti ta arstina Nõukogude okupatsioonivägede koosseisus Saksamaale.

Aasta pärast vabanes ta sõjaväest ja tuli tööle Tallinna Vabariikliku Haigla kirurgiaosakonna ordinaatoriks. Kogenud kirurgid Georg Bernhard Järvekülg ja Benno Adolf Ernst Äniline aitasid tal kohaneda kirurgi tööga rahuajal. Jätkates tööd praktilise kirurgina keskhaiglas, oli ta aastatel 1950–1956 Tervishoiu-ministeeriumi kaadrite osakonna juhataja. Lisaks kirurgilisele tegevusele oli ta aastatel 1956–1961 keskhaigla peaarsti asetäitja. Keskhaiglas töötades valmis tal kandidaativäitekirja reieluu kaela murdude ravi kohta, mille kaitses 1962. aastal. Keskhaiglas töötades sai ta abdominaalkirurgias suure praktilise kogemuse ja talle anti 1966. aastal kirurgi kõrgem kategooria.

Laiahaardelise huvi tulemusel mitmete meditsiiniprobleemide vastu ilmus tema sulest 149 teaduslikku tööd. Doktoriväitekirja erakor-

ralise kirurgilise abi korraldamisest Eestis kaitses ta 1973. aastal. Ta on ka nelja monograafia ja kolme brošüüri autor.

1978. aastal valiti ta Tartu Riikliku Ülikooli hospitaalkirurgia kateedri professoriks ja ta töötas sel ametikohal kuni 1984. aastani.

Š. Gulordava on juhendanud 4 kandidaativäitekirja valmimist. Tervishoiu-ministeeriumi peakirurgina on ta on kaasa aidanud spetsialiseeritud kirurgilise ja traumatoloogilise abi arendamisele, anesthesioloogia-intensiivravi juurutamisele Eestis. Ta oli ise mitmes kirurgiavaldkonnas aktiivselt tegutsev säästliku tehnikaga kirurg. Praktilise kirurgina töötas ta 1949.–1980. aastani Tallinna Vabariiklikus Keskhaiglas ja pärast seda Kiirabihaiglas kuni pensionile jäämiseni 1987. aastal.

Š. Gulordava oli valitud mitmete komisjonide liikmeks: ta oli Tartu Riikliku Ülikooli doktoriväitekir-

jade kaitsmise erinõukogu liige, Eesti NSV kirurgide seltsi ja ENSV tervishoiu-ministeeriumi kirurgia-alase probleemkomisjoni esimees, üleliidulise kirurgide, traumatoloogide ja ortopeedide seltsi juhatuse ning ajakirja Hirurgija toimetuse nõukogu liige. 1970. aastal anti talle Eesti NSV teenelise arsti aunimetus. Teda on autasustatud Punatähe ja Tööpunalipu ordeniga ning 9 medaliga, samuti Eesti NSV ja NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjadega

Kohanedes hästi kohalike kommete ja tavadega, suutis ta põhjalikult süveneda Eesti kirurgia probleemidesse, selle ajalukku, käsitledes seda oma kirurgiaajaloole pühendatud monograafias. Iganädalaste haiglasisteste koosolekute juhatamisel ei suutnud ta vahel oma lõunamaist temperamenti pidurdada, kuid ürituse lõpuks oli ta tavaliselt juba rahunenud. Nooremate kirurgide mitmesuguste süüdistuste lahendamisel oli ta alati nende kaitsja, pehmedades sel puhul rakendatavaid administratiivseid meetmeid. Kolleegide meenutustest koorub välja mälestus heast inimesest, arstist, teadlasest ja pedagoogist, kes oma elu jooksul jõudis teha väga palju. Kirurgina oli ta liider ja eeskuju paljudele algajatele kirurgidele.

Š. Gulordava oli abielus kaks korda ja kummastki abielust sündis kaks tütar. Š. Gulordava vanim tütar Lily õppis arstiks ja töötab kirurgina.

Š. Gulordava suri pikaldase raske haiguse järel 21. jaanuaril 1990. aastal ja maeti Metsakalmistule.

**Kolleegide nimel
Arne-Lembit Kõöp**